

У Министарству за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу немају никаквих притужби и сазнања о незаконитим пословима странака и невладиних организација, али спремни су „да размотре измене закона о удружењима, уколико се утврди да се слобода удруживања злоупотребљава”, речено је за „Политику”.

И Ивана Ћирковић, директорка владине канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом (која постоји тек нешто више од пола године), каже да таквих информација немају. „Не можете било кога да прозивате уколико постоји конкурс, уколико се организација јави на њега и спроводи одређене активности у складу са својим циљевима”, упозорава Ивана Ћирковић.

Извршене дотације невладиним организацијама из прихода републичког буџета за 2009. годину:

Црвеном крсту Србије	38.963.532
Спортским омладинским организацијама	1.013.388.123
Етничким заједницама и мањинама	719.582
Верским заједницама	663.127.479
Осталим удружењима грађана	404.525.459
Политичким странкама	604.481.000
Привредним коморама	830.000
Приватним и алтернативним средњим школама	1.404.137
Осталим непрофитним институцијама	265.722.524
Укупно	2.993.161.836

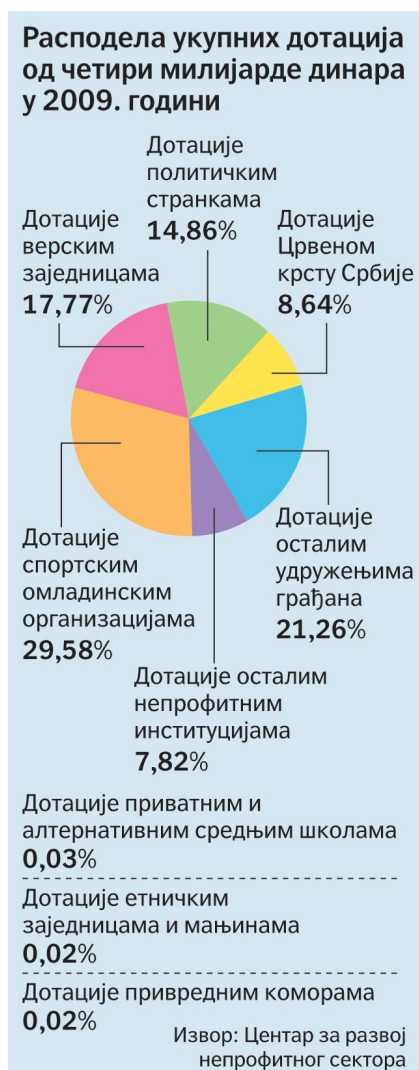

С њом се слаже и Ивана Стевановић, координаторка програма Центра за развој непрофитног сектора (ЦРНПС), која истиче да бисмо морали да знамо коју је организацију основала нека странка, а ми то баш не можемо да знамо тако експлицитно, нити, с друге стране, можемо да забранимо слободу удруживања људима који су из странке. „То је врло шкакљиво поље”, додала је она и подсетила да су за оснивање НВО довољне три особе.

До одређених доказа за тврдње о нерационалном и незаконитом трошењу новца пореских обвезника тиме што се дају неким невладиним организацијама које то заправо

и нису, могло би сигурно да се дође класичним праћењем новчаних токова, али ту се онда стиже до проблема званог „буџетска линија 481”. Та линија носи назив „Дотације невладиним организацијама”, али она, поред НВО у ужем смислу, обухвата и политичке партије, спортске савезе и верске организације, али и кориснике попут привредних друштава, музеја, архива, школа. А највише пара кроз ову буџетску линију одлази партијама, спортским и верским организацијама.

„У тој буџетској линији 481, која постоји на локалним, покрајинском и републичком нивоу, влада потпуни хаос. И управо због тога, да бисмо имали конкретна сазнања о томе ко како користи та средства потребно је веће истраживање које превазилази једну НВО”, указује Ивана Стевановић из ЦРНПС, који је недавно на свој сајт поставио базу података о свим добитницима републичких буџетских средстава из линије 481 од 2008. године, добијених од Управе за трезор.

ЦРНПС има податке и о свим корисницима локалних буџета, али они су на папиру, јер су

општине тако слале. У тим папирима има „свега и свачега”. Стевановићева наводи да постоје ставке као што је „букет цвећа”, „Ранкина отпремнина”, „Пера Перић – часови енглеског” и слично (има ту и ставки „компјутери за полицију”, „некомпромитовани интелектуалци” „италијански конзорцијум”, „изградња депонија”).

„Ако се то провукло, па вероватно су се провукле и некакве страначке НВО. Али како ми то да утврдимо? Поред тога, велике паре одлазе на спортске савезе. Ту опет имате спрегу са политиком. Да ли је и ту неки канал за страначко повлачење новца? Али то просто не може нико да тврди само на основу ових података”, истиче Ивана Стевановић.

Осврћући се управо на „ширину” линије 481 и „оригиналност” у избору циљева (поред раније наведених ставки, ту су и реконструкције гробница, зараде управног одбора, порези), повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Родољуб Шабић је указао да се иза сваке од ових чудних ставки не крије корупција него су много чешће у питању „технички”, бирократски разлози. Као корисник свих дотација за НВО у дијаспори, на пример, наводи се Народна банка, само зато што су исплате ишле преко њеног рачуна. „Али 'прецизност' и 'прегледност' одговора морали би да нас подсети на ноторну истину – немогућност контроле у коришћењу јавних средстава увек је могући извор корупције”, упозорио је Шабић.

Као један од важних корака за боље сагледавање прилика у невладином сектору група НВО је још пре три године од Министарства финансија затражила да се линија 481 „разбије” на четири посебне линије, подсетила је Ивана Стевановић.

Крајем 2010. године ЦРНПС је изнео податке за претходну годину у којој је држава Србија потрошила више од 93 милиона евра (8.737.664.007 милијарди динара) на „дотације за невладине организације”. Из републичког буџета издвојено је 4.067.034.383 динара, 613.923.184 динара из буџета АП Војводине, а 4.056.706.439 из буџета 138 градова и општина у Србији.

(Политика)